

Gedeputeerde Staten
secretariaat Commissie rechtsbescherming
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Betreft: bezwaarschrift inzake afschot wolf

Amstelveen, 8 mei 2025

Geacht college,

Hierbij dienen wij, Fauna4Life, een bezwaarschrift in tegen uw besluit d.d. 6 mei (kenmerk: 2025050200259), dat wij pas vandaag hebben gevonden. Wij dienen tevens een verzoek in om voorlopige voorziening bij de rechtbank.

Wij behouden ons het recht voor de gronden van bezwaar zo nodig aan te vullen.

Hieronder brengen wij alvast gronden van bezwaar in.

Met de vergunning wordt toestemming gegeven om een bepaalde wolf, omschreven als probleemwolf, binnen de begrenzing van het Nationaal Park de Hoge Veluwe te doden met geweer. In de tekst wordt gewezen op het 'Wolvenplan 2025' dat op 17 april 2025 door het IPO-bestuur is vastgesteld. Daarin wordt een escalatieladder beschreven. Tevens wordt op het vastgestelde 'Faunabeheerplan Wolf 2024 – 2030' (FBP) gewezen. Gesteld wordt dat het voorliggende besluit in lijn is met de uitgangspunten in het faunabeheerplan.

Preventieve maatregelen

In de tekst wordt het volgende gesteld:

"Op grond van artikel 11. 27 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt de specifieke zorgplicht. In het kader van de specifieke zorgplicht moet eenieder voorafgaand aan het verrichten van een activiteit nagaan of er als gevolg van de activiteiten effecten optreden op soorten zoals genoemd in lid 2 onder a. In artikel 11. 27 lid 2 onder d is vastgelegd dat alle passende preventieve maatregelen genomen moeten worden om nadelige gevolgen te voorkomen.

In 2022 is voor deze specifieke wolf en een nestgenoot door ons een ontheffing verleend voor het gebruik van een paintballgeweer om negatieve conditionering te bewerkstelligen. Door langdurige bezwaar- beroepsprocedures is het niet mogelijk geweest om de betreffende wolf of wolven negatief te conditioneren."

Voorts wordt gesteld dat na een aantal meldingen is gehandeld door te verjagen (bijvoorbeeld handen klappen en met stokken slaan) en dat er preventief informatiefolders zijn opgesteld en actief verspreid.

Vervolgens wordt gesteld dat het stadium voor negatieve conditionering reeds is gepasseerd.

Secretariaat Amsteldijk-Noord 136 1183 TJ Amstelveen T 020 641 07 98 E info@fauna4life.nl
Website: www.fauna4life.nl KvK-nummer: 70038813

Dat is niet correct. Op pagina 53 van het FBP staat de escalatieladder beschreven.

“De escalatieladders kunnen samengevat worden naar een escalatieladder van maatregelen:

1. Voorkomen 2. Weren 3. Verjagen (eenmalig) 4. Passief verstoren 5. Actief verstoren
6. Zenderen (optie) 7. Vangen, vervoeren, uitzetten 8. Doden.”

Het is duidelijk dat in dit geval de eerste drie stappen zijn doorlopen, maar dat er nog vier te nemen stappen resteren, voordat eventueel doden van deze wolf zou kunnen worden overwogen.

Dit betekent dat de alternatieven onvoldoende zijn afgewogen/uitgevoerd en er wel degelijk andere maatregelen kunnen en ook moeten worden genomen, voordat de onderhavige vergunning had kunnen worden verleend.

Gesteld wordt dat verjagen niet effectief is. Dat is niet correct. Aangegeven wordt dat de wolf zich niet makkelijk liet verjagen, maar het lukt uiteindelijk wel. Het ging hier om acties die volgens het FBP vallen onder de ‘eenmalige verjaging’.

De volgende stappen, te weten het passief en actief verstoren, is nog niet uitgevoerd. In het FBP wordt het als volgt omschreven:

“Onder actief verstoren wordt verstaan het verstoren van de wolf met behulp van een aversieve conditionering. Het paintballgeweer kan daarbij worden ingezet wanneer de wolf ongewenst afwijkend gedrag vertoont.”

Gesteld wordt dat deze maatregel eerder had moeten worden ingezet en dat dit stadium, vanwege het recente incident, inmiddels is gepasseerd.

Ook dat is niet juist. Uiteraard was het beter geweest als deze maatregel eerder was ingezet, maar nergens (noch in het Wolvenplan, noch in het FBP) wordt gesteld dat deze maatregel uitsluitend kan worden ingezet als het een jonge wolf betreft of als er nog niets is gebeurd.

Dat de inzet als gevolg van juridische procedures niet mogelijk was, is geen argument. De rechter was van oordeel dat het besluit in eerste instantie onvoldoende was onderbouwd. In de uitspraak van 24 januari 2024 (zaaknummer: UTR 23/2177) kwam de rechter tot het oordeel dat uw college met het rapport van een wolvendeskundige wel voldoende heeft gemotiveerd dat geen andere bevredigende oplossing bestaat dan aversieve conditionering van de wolven die afwijkend gedrag vertonen. Niets stond vervolgens in de weg om deze maatregel dan ook daadwerkelijk toe te passen. Daar is echter geen gebruik van gemaakt. Het is dus absoluut niet juist dat er geen gebruik van dit middel kon worden gemaakt. Dat de ontheffing vervolgens nog maar kort geldig was, is geen argument. Er had een nieuwe ontheffing kunnen worden verleend.

Afgezien van het voorgaande zijn er nog twee stappen die in de escalatieladder kunnen worden gezet, voordat de allerlaatste optie, het doden, eventueel aan de orde zou kunnen komen.

Onze conclusie is dan ook dat niet is voldaan aan de voorwaarde van de wet, te weten dat alle passende, alternatieve maatregelen zijn genomen.

Noodzaak

Overigens is helemaal niet zeker dat er sprake is van een wolf die allerlei probleemgedrag zou vertonen.

In de tekst van de vergunning staat:

“Middels de DNA-analyse staat onomstotelijk vast dat de specifieke probleemwolf in 2022 op het Park is geboren. Hoewel niet met 100% zekerheid vaststaat dat hier nu om dezelfde wolf als in 2022 gaat, geven de uiterlijke kenmerken samen met het feit dat er na 2022 geen andere welpen zijn opgegroeid op het Park nagenoeg zekerheid dat dit wel het geval is.”

Het staat dus helemaal niet onomstotelijk vast. Bovendien werd in 2022 aangegeven dat de wolf die toen probleemgedrag vertoonde, mogelijk was overleden. In een artikel op NU.nl¹ staat het volgende:

---

¹ [Paintballen op 'tamme' wolf mag, maar gebeurt waarschijnlijk niet | Wolf | NU.nl](#)

"In het najaar van 2022 kwamen er veel meldingen binnen over een wolf die niet bang leek te zijn voor mensen. Op beelden was te zien dat een wolf tussen een gezin met kinderen liep. En fotografen lieten de wolf maar wat graag dichtbij komen om een zo mooi mogelijk plaatje te schieten.

Het was onnatuurlijk gedrag, oordeelden wolvendeskundigen. En mogelijk ook gevaarlijk. Daarom verleende de provincie Gelderland in oktober 2022 een ontheffing om het dier met een paintballgeweer te beschieten.

Maar terwijl in de rechtbank ruim een jaar lang over de ontheffing werd gesproken, bleef het vanaf De Hoge Veluwe stil. "Alle afwijkende gedragingen van een vrouwelijke jaarling (jonge wolf, red.) hielden spontaan op rond de periode van de vondst van het kadaver van een vrouwelijke jaarling nabij de plek waarbij dit gedrag het vaakst werd vertoond", zegt wolvenexpert Glenn Lelieveld van de Zoogdiervereniging.

DNA-bewijs is er niet, maar het lijkt er sterk op dat de 'tamme' wolf dood is. De oorzaak van de dood van de wolvin is onduidelijk."

Kortom, de stelling dat de wolf die betrokken was bij het laatste incident ook bij allerlei andere meldingen betrokken was, is op geen enkele manier aangetoond.

Tot zover ons commentaar op onderhavige vergunning. Vanwege de spoedeisendheid behouden wij ons, zoals gezegd, het recht voor deze gronden in een later stadium nog aan te vullen.

Hoogachtend,

5.1.2e

 5.1.2e secretaris Fauna4Life

Bijlage: machtiging, uittreksel KvK en statuten